

HIND

V. Bang
Tammepuistee 5
Tartu

Jlmub kolmapäeviti

Õpilaseleht

Toimetus ja talitus: Tallinnas, V.-Roosikrantsi 3
Tartu kontor: Ülikooli 21, Tartus

Posti jooksev arve
nr. 2188

Tellimishind: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., 6 kuud — 1 kr., aastakäik 1 kr. 50 s.
Kuulutused: 5 senti mm, lehe ees — 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm, teksti kirjaga — 15 s. mm

Nr. 15 (1)

3. jaanuaril 1934. a.

II aastakäik

Õpilaselehe toimetus

tänab lugejaid ja kaastöölisi rohkete õnnesoovide eest aastavahetusel. Omapoolt hüüame kõigile meie sõpradele veel kord

uuel aastal — uue jõuga!

Kohus varblase üle.

MIS VARBLANE ISE RÄÄGIB.

Toimetusele tuli pühadeks järgmine kiri, mida ülekohus oleks avaldamata jätta. Kiri on varblase enese poolt, kelle üle kohtumõistmine praegu on teoksil ja kõlab järgmiselt:

Väga lugupeetud „Õpilaselehe“ toimetus.

Minu kõrva on ulatanud teade, et teie oma lehes praegu kohut mõistate minu üle. Ma ei tea, kui

võrd ma oma tegudega olen ära teeninud süüpinka sattumise, küll aga seda, et tavajärgse kohtupidamise korra juures enne lõpuliku otsuse tegemist ära kuulatakse, mis kaebealusel endal oma süütegude vabanduseks või olgugi selgituseks on öelda. Olen lugenud oma süüdistusakti, ka oma kaitsekõnet ja leian, et minul ka omaltpoolt midagi peaks lubatud olema rääkida mõne väite puhul. Oletan sellepärast, et toimetus ei keeldu ruumi andmast siin ligiolevale kaebealuse sõnale ja tihkan loota, et see, mis minul on öelda, teed leiab vannutatud kohtunike südamesse.“

Toimetus tõepoolest peab tõele au andes tunnistama, et kaebealune ise üsna ära oli unustatud. Tee-

me seda nüüd tagantjärele veel heaks ja loodame, et need kohtunikud, kes oma otsuse juba on langetanud, seda on teinud küllalt kaaludes kõiki poolt ning vastuväiteid. Ja kui neil siiski peaks midagi veel juure lisada olema seni- sele otsusele või seda tarvis peaks olema muuta, siis see ju on võimalik. Nii siis

sõna on kaebealusel.

„Meie, varblased oleme kui üks pere ja iga perekonna liikme kohus on teisi aidata. Süüdistusaktis on öeldud, et varblased käivad suurte salkadena põldudel teri söömas ja „mustamas“, aga mina arvan, et see mustamine viljapõllule pigemini head kui halba teeb ja teri-päid sugugi ei riku, vaid põldu veel väetab. Et meie hulgani põllul käime, see on tingitud meie armastusest üksteise vastu. Et minu suguvennad Ameerikas palju kahju teevad ja seda nüüd mulle nina peale visatakse, siis ei ole see õige tegumood. Ega see minu ega teiste varblaste süü ole, kui mõni üle „suure lombi“ viidud kaaslane end riivatult ülal peab. Süüdi on küll see inimene, kes neid üle ookeani viis ja nii veel varblase paari elu hädaohtlikuks tegi. Aga miks ta eest seal hoolitseti ja kus kohtu arhiivis see seisab, et talle seal pesakastid ehitati ja muid mugavusi võimaldati?

Ja kui minule süüks antakse, et

KUMBLUSSEEP

A. FREDERIKING, TARTUS

Täna lehes:

Kohus varblase üle. Sõna on kaebealusel.
Uudiseid kodumaalt ja laiaast maailmast.
Lina — veste siniõielisest kaunitarist.
Suusaspordi sisust.
Noorte looming. Ülesandeid.
Vastused küsimustele.

ma pungi ja idusid söön, siis on siin suurte liialdustega tegemist. Need mõned pungad, mis ma kinni pistan nälja kustutuseks, on tühi täpp selle kõrval, mis ma korda saadan putukate hävitamisega, kes muidu kogu viljaaia saagi hävitaksid. Et me pealekauba veel seedendatud põllust teri siblime ja hulgana „nahka“ paneme? No see on kitsi peremehe jutt, sellest ei jää ikkagi peremees nälga. Et meie juba väiksel pesas kisame ja vahel ka omavahel „kraakleme“, seda ei või meie süüks anda, see on meie loomus. Et mina vahest leevikese läbi peksan, mis sest, sest mind pekstakse ka, ega ma ometi tossike ei ole ja ennast vaese omaks või lasta peksta. Ikka vastu, kui kallale tullakse. Kui meie teiste eest söögi ära „taiutame“, siis nimetatakse meid vargapoisteks. Aga keegi ei anna ju meile süüa! Keegi ei hoolitse meie eest! Need ulakad poisid — et neil ise sedasama tuleks kannatada! — kuis rõõmuga vaatavad nad pealt, kuidas üks või teine meie suguvendadest sipleb oma vere sees, ilmatu pikk nool kehas, mis poiste vibupüssist lastud. Mina olen isiklikult noole pihta saanud, mis mind aga veidi vigastas, nii et vabalt edasi võisin lennata. Kui palju aga mu vendi on ulakate käes muidu ulakuse pärast hukatud!

Et meie kirsse ja herneid sööme, selle eest hävitame ka igasuguseid kahjulikke putukaid ja tõuke, nagu ma juba eelpool tähendasin. Ja miks ei peaks kirsid meilegi maitsema? Öeldakse, et putukate hävitamist võivad laululinnud paremini teha. Aga ega neist kõikjale jatku. Ja kui ma talve kellegi teise linnu pesas veedan, ega see paha tee: laululind ju talvel oma pesas ei viibigi. Et meid palju sigib! No eks igauks pea oma järglaste eest hoolt kandma. Muidu hävineks ju meie sugu, ei olekski enam varblasi.

Suvel on meil rõõmuaeg, mil meil süüa küllalt on, aga talvel külmetame. Tuhandete kaupa sureb siis varblasi ja nende korjused vedelevad lumel. Kui vahest mõne tera leiame, siis on see kõik, mis meie kõhtu täidab, sügisepoole talvet ka leiame pihlakamarju. Sööme kõik, mis kätte saame. Talvel külmaga kükitame kuski aianurgas või räästa all. Kui meie siis leevikese ja mõne teise linnu eest lihatüki või leivaraasukese ära näppame, siis on meil ka suur nälg

ja selle sunnil peame nii toimima. Et teised linnud meid ka natuke kardaks, siis peame neid ka „õpetama“. Minu „vats“ on praegu ka nii tühi, et vaevalt kohtulaua ees võin seista. Palun, et mind siin õigeks mõistetak. Härra esimees, kui mind õigeks mõistate või ka mitte, siis võiksite mulle seda rõõmu teha, et mulle ühe kilogrammi pekki muretsete. Näljasele antakse ikka midagi. Kui mind õigeks ei mõisteta, siis on õigus maailmast kadunud. Mind nimetatakse vargapoisteks! Millega olen ma selle ära teeninud? Võitlen oma elu eest nagu seda oskan ja kas teie ise, süüdistajad ja kohtumõistjad, teate kindlasti, mis te teeksite kõik, kui

teid ja teie peret nälg piinab? Protesteerin laimamise pärast. Ma olen alati inimese truu sõber olnud ja nõuan ka vastavat tasu. Et keegi mu eest ei hoolitse, see tundub mulle haavavana. Ma olen inimesele püüdnud sõber olla, aga mitte sõprust leidnud. Mu soov on, et see kohtupidamine laiemale ringkonnile silma hakkaks, et inimesed ometi aru saaksid meie tähtsusest ja meie eest hoolt hakkaksid kandma, vähemalt meid taga ei kiudaks, siis ei pruugiks meil enam kirsside kallale kippuda, ega põlde „mustama“ minna. Palun mind õigeks mõista.

R. Silmann,
Hageri algkooli õpilane.

Uudiseid kodumaalt ja laiast maailmast.

Vörtsjärvel rikkalik kalasaak.

Vörtsjärve kaluritel on käesoleval talvel haruldaselt hea kalasaak: päevas tõmmatakse nootide välja kuni 3000 kg kalu, kõige rohkem haugi, latikaid, rääbiseid. Kalad müüakse kohe järvel kaupmeestele-ülesostjaile Tartust, Viljandist ja koguni Tallinnastki. Kaladest makstakse kuni 35 senti kilo, nii et kalurite päevane üldteenistus tõuseb 750 kroonile.

Nii hea kalasaak on haruldane ja tuleb sellest, et vesi järves, pärast kuuma ja kuiva suve, on väga madal. Kohati takistab madal vesi isegi püüki suure noodaga: vee sügavus on seal vaevalt 1,5 meetrit.

Kohutav raudtee-õnnetus Prantsusmaal.

Jõululaupäeval juhtus Pariisi lähedal raudtee-õnnetus, mis on jubedaim raudtee ajaloos: üle 200 inimese said surma ja haavatute arv on veelgi suurem. Jõululaupäeval kattis tihe udu maad Pariisi ümbruses. Raudteesignaalid olid väga halvasti näha, ja see oligi põhjuseks, et Lagny (loe: langjü) jaama juures üks kiirrong täies hoos teise peale tormas. Mõlemad rongid olid täiskilutud reisijaist, kes sõitsid Pariisist pühadeks sugulasi ja tuttavaid külastama. Pealtnägijate kirjelduste järgi pakkus õnnetusepaik õudset pildi. Raudteel vagunite rusude all lammasid purustatud inimesekhad: mehi, naisi, lapsi. Igast küljest kostsid haavatute oiged ja appi-

hüüded. Päästemeeskonnad töötasid ennastsalgavalt öö läbi, kiskudes rusude alt välja surnuid ja päästes haavatuid. Kulus tervelt 2 päeva, enne kui suudeti koristada raudteelt vagunite rusud ja rongiühendus jälle jalule seada. See raske õnnetus tumestas jõulurõõmu kogu Prantsusmaal: hukkunute seas oli mitu rahvasaadikut, Nancy (naNSSii) linnapea ja teisi tähtsaid mehi.

Põhja-Ameerika Ühendriikides 300 jõulusurnut.

Ühendriikides, kus liiklemine on alati väga elav, tõuseb auto- ja teiste liiklemisõnnetuste arv aastas peaaegu miljonile. Suurte pühade ajal on õnnetusi eriti palju. Nii on ka möödunud jõulupühade ajal Ühendriigis liiklemisõnnetustel 300 inimest surma saanud. Väiksemate õnnetuste arv on muidugi sellest mitu korda suurem, olgugi, et Ühendriigis on maksivad karmid määrused liiklemise suhtes ja et inimesed on üldiselt harjunud alatise liiklemiskeerisega. Kõik see on tormava ja edasirühkiva elu varjukülj.

200 miljoni senti piibli eest.

Maailma suurim muuseum, Briti Muuseum Londonis, ostis Nõukogude-Venemaalt nõndanimetat. Siinai piibli, mille eest tuli maksta 100.000 naelsterlingit (1 naelst. maksab umbes 20 kr.). Siinai piibel on kõige vanem piibli käsikiri: ta on kirjutatud pergamendile IV

sajandil. Piibli avastas 1844. aastal muinsusteuuriija dr. Tischendorf kloostri Siinai mäel. Ta leidis seal suure korvitaie vanu käsikirju, millega mungad kütsid ahju. Teiste paberite hulgas märkas Tischendorf kreeka keeles kirjutatud piiblit ja palus seda endale. Mungad nähtavasti taipasid, et käsikirjal on suur väärtus ja andsid Tischendorfile ainult osa sellest. Alles 10 aasta pärast kinkisid mungad järelejäänud käsikirja Vene keisrile, kes tol ajal oli kreeka-katoliku kiriku kõrgemaks kaitsjaks. Keiser Nikolai I annetas selle eest 9000 rubla kloostri. Nii sai

haruldane piibel Vene keisrite omanduseks.

Nõukogude-Vene valitsus soovis käsikirja ära müüa, ja pärast pikemaid läbirääkimisi nõustuski Briti Muuseum maksma selle eest 100.000 naelsterlingit. Jõululaupäeval jõudis kallihinnaline käsikiri Londoni. Teda töid sinna 4 kullerit; igauks neist sai Moskvas pruuni nahkoti, ilma et oleks teadnud, kas kotis ongi piibel. Kullerid pidid üksteist hoolega jälgima, et kalliasi kuidagi kaotsi ei läheks. Nüüd on see „Codex Sinaiticus“ Briti Muuseumis rahvale vaatamiseks välja pandud.

kut, kus sünnib lina ümbertöötamine, linaseemneõli, värnitsa ja õlikookide valmistamine. Kus? Seda otsige maateadusest!

Lina armsam kasvukoht on savikas-liivamuld, niisugune nagu ta minu kodupõllul esineb. Siin on linajuurtel võimalik tarvilikult sügavale tungida. Lina eelviljana kasvatati siin ristikeina, sest siis oli muld hästi sömerlik, umbrohust vaba ja lämmastikurikas. Niisugusel pinnal kasvas uljas lina!

Kui lina alumised lehed hakkasid maha pudenema ja vars ning kupar veidi kollaseks löid, tuli linakitkumine. See oli käkitegu, nagu pajatas sulane Prits, sest töö oli puhas ja lõbus. Kogu perega olime linakitkumisel väljas: poisid, plikad ja vanem rahvas. Lina seoti väikestesse vihkudesse ja vabastati kupardamisharjal kupardest. Viimast tööd tegid vend ja sulane Prits vaheldamisi.

Kuprad jäid põllule kuivama, linavihud rändasid aga kopli auku ligunema. Jões ja tiigis me linu ei leotanud, sest meil oli kallis vähkide ja kalade elu.

Likku jäi lina seniks, kui vett täis imbunud taimekoed niivõrd ära mädanesisid, et linakiud, mis mädanemisele rohkem vastu pidavamad, kergesti lahti tulid. Isa oli siin asjatundja, ta juba teadis, kunas õige aeg oli linade leost väljavõtmiseks. Kaste ja vihma käes meil linu ei leotatud.

Leost väljavõetud linad pandi kopli legendikule kuivama, ridadele istuma üksteise kõrvale, nagu poisid ja plikad ritta võimlemisharjutustel. Linaleo lehka oli nüüd kogu koppel täis ja vesikurikutel polnud kopli augus elamisega enam midagi peale hakata. Vesi selles oli must ja haisev.

Õhukuivad linad rändasid aga varsti rehetuppa, partele sooja. Siin kuivasid nende luud rehelõomas tulikuivaks kui pipar, et neid oli kerge purustada linamaasina hambulise võlli all.

Nüüd veel ropsimine luudest, puust mõökade või roobitsatega, kammimine takust pikapiilisel linakämmil — ja ilus valge lina oligi käes, millest võis kedrata lõnga kauni linase riide kudumiseks.

Linaropsimine oli harilikult mardipaeva aegu ja selle töö puhul korraldati talguid. Need olid tolmused kuid lõbusad tööpäevad,

Lina.

Katkend Gustav Põldmanni teosest: „Kodupõld“.

Suvi valge, taeva sina,
õitseb põllul rukis, lina —
kutsub sind.

Ta sädeleb kui kuldroheline vaip päikese kullas. Aia puude vahelt ta paistabki, lai, suur ja avar, ulatub kaugele metsaservani ja alla Ubasoo karjatänavani, alates siitsamast koduaia ahtakesest veerest. See on mu kodu viljapõld varasuvises päikeses, töövaeva-, higi-, palve-, lootuste- ja leivamaa.

Laulu ja sillerduste süle: löole, liblikaile, mesilasile! Inimesele ka külvi ja lõikuse lootuses, lõikuse tänulaulus.

Seal, kus peenrapael läbi lõikab nisu tumerohelise palanga, algab juba veidi kolletama lõöv varasuvine rukkiväli ivi sigitavate peadega. Aga vasakul pool põllupeenart lainetab imeilus meri taevasinistest õitest — mu kodu linapõld.

Siin nad kasvavad: sirged, peened ja painduvad varred kitsaste lehtedega, sirutudes ülespoole, tihedalt, sõbralikult üksteise kõrval meetri kõrguseni küüniva linametšana.

Saledakehalised kaunitarid taevasiniste sätendavate silmadega kodunurmel. Sätendavad silmad on linaõied. Tupe-, krooni- ja tolmulehti on neis sama palju kui käel sõrmi, emakaid üks. Viimastest kasvab peale sigitavat tolmlemist ümmargune karbik — kugar ehk kupar — linavili, kus varjul linaseemned, lina tulevõlve kindlustus ja pant.

Linaseeme on puhas kuld, värvilt juba niisugune pruunikas ja

sile. Peale tuulamist sätendavad nad viljamatis ja rändavad sealt kotti. Nende eest saab head raha ja arstirohuks on nad suurepärased: soojadeks mähisteks, kõhu kinnioleku vältimiseks jne.

Millest see tingitud?

Kleepuvast limast, mis ilmub seemnete pinnale, kui ta väljastpoolt märjaks tehakse. Seemnele võimaldab see lima mahakülvatult maa külge kinni jääda ja idanema hakata.

Linaseemnetest saadakse vabrikutes linaseemneõli ja värnitsat, sest linaseemned on väga

rasvarikkad, sisaldavad 36% rasva. Ka valkaineid on neis rohkesti, ligi 18%, sellepärast lähevad seemnekestad loomatoiduks õlikookidena. Jõusöödaks on linaseemne-õlikoogid talu piimakarjale, samuti noorele karjale oma rohke rauasisalduse tõttu (10%), mida vajab kasvav organism. Meie kodumaal on mitu niisugust vabri-

millele järgnes õhtune talgulõbu: tants ja mäng soojas ja kodusel rehetoas. See viimane vist meelitsaski kokku küla neiusid ja noormehi nii virgalt sellele talgutööle.

Nüüd on kadumas kodukülalast kodune lina ümbertöötamine: ropimine, kammimine, ketramine... see sünnib nüüd kodumaa vabrikutes kiiremini, kergemini, paremini. Juba kupardamisest ja leotamisest peale. Kadumas on tüütav tolm, nõgi ja vaev, kadumas on ka talulõbud tolmuses rehetoas. Tööstus ja tehnika teevad edusamme! Töö ja vaevaga on kodurahvas jõudnud tolmusest rehetoast valgesse, õhurikkasse ja avarasse tööruumi. Kodumaa vabrikust tuleb ilus ja uhke linane riie. Kodune vokk jääb nagu tahaplaanile, aga teljed kujuvad valgese talutoas kaunit lõuendit vabrikus kedratud lõnga-

dest. Noorte neide ja naiste käed on selleks virgad küllalt.

Mu väiksele kodumaale on lina olnud õnnistuseks ja sissetulekuallikaks põllumehele. Linarahaga on paljud eesti põllumehed läinud aegadel tugevasti maha kinnitanud oma kannu, oma talla, ostenud kodusse. Ja praegugi annab linaku väljavedu (juurde arvatud takud ja linaketramise jäänused) aastas kaugelt ühe ühe miljoni Peale selle tuleb veel sissetulek linaseemne väljaveo eest. See on sissetulek eesti põllumehele tema oma põllult, töö ja vaeva tasuks, jõukamale elujärjele tõusmiseks, edasi valguse poole rühkimiseks.

Seda kõik teeb see saledakehaline kaunitar, sinisilmaline lina-neiu kodupõllult.

Kasvagu kodumaa tööstus, sirgugu kodupõllul tubli lina!

BRILLIANT

Tindid,
tukšid,
kontori-
lühid,
klepppasta
temp livärv
jne.

on parimad.

Pealadu: Tartu, Tiigi 78.
Telefon 13-87.

Meie küsime — teie vastate.

Peotäis küsimusi peamurdmise sõpradele. Mitte selleks, et neile vastata jah, ei või midagi selletaolist. Vaid neid tuleb võtta kui matemaatilisi ülesandeid, milliste lahendamiseks on vaja täpseid teadmisi. Kes õieti tahab vastata, hange endale vastava leksikoni, loodusteadusliku raamatu, loeb, küsib, kuulab ja nii saadud materjalide varal läkitab ta oma vastuse toimetusele.

Parimad vastused avaldame lehes ja nende saatjate vahel loosime välja raamatu. Nii siis, tööle!

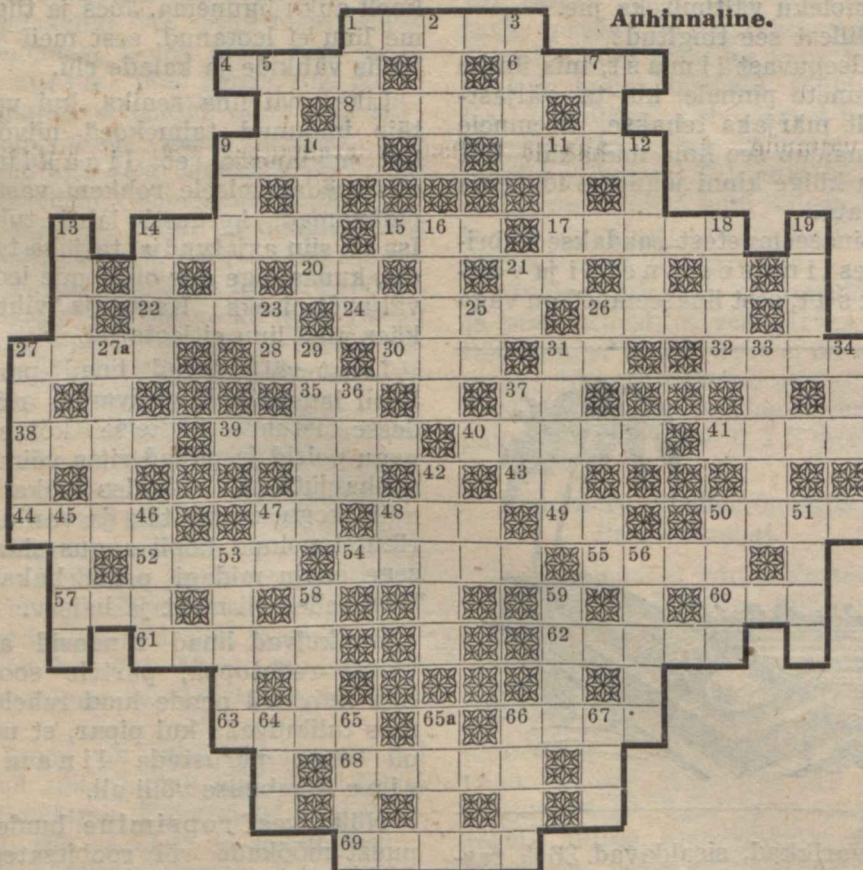
1. Kas krokodil teeb häält?
2. Kas elutseb Indias lõvisid?
3. Kas on põhja poolkeral jõgesid, mis kuhugi ei suubu?
4. Kas Aafrikas kasutatakse elevanti söiduloomana?
5. Missugune on päikese temperatuur ja kuidas teda mõõdetakse?

kosutab; 61) meesnimi; 62) rahaüksus; 63) tarvitatakse pesemisel; 66) ilus; 68) abitegusõna ja 69) nutu tundemärk.

Ülalt alla: 1) juurdepanek; 2) eesruum; 3) naisnimi; 5) lamamiskoht; 7) piimasaadus; 9) pealisriie; 10) maa ümbritsetud merest; 11) kodulind; 12) rusumine; 13) maksuvahend; 14) maakond Eestis; 16) riik Euroopas; 18) maksukviitung; 19) toiduaine; 21) sidesõna; 23) asesõna; 25) noot; 27) riik Euroopas; 29) pildiraamat; 31) loom; 33) naisnimi; 34) isik piiblist; 36) sõudmisel tarvilik; 37) maamõõt; 42) kreeka tähe hääldeamine; 45) toiduaine; 46) tulemägi; 47) asesõna; 50) hoone; 51) klepimisabinõu; 53) vankri osa; 56) värv; 58) sama mis nr. 18; 59) põllutööriist (omastavas); 64) Eesti telegraafiagentuur; 65) vene vaimuliku nimetus; 65a) jala osa; 66) ringi osa; 67) nimi piiblist.

Ristsõnamõistatus.

Auhinnaline.

Sõnade tähendused:

Vasakult paremale: 1) mereäärne suvituskohd Harjumaal; 4) toa osa; 6) kiskja loom; 8) täiskirjutatud paberilipakas; 9) linnu elamu; 14) linn Eestis; 15) ilmakaar; 17) linn Eestis; 20) noot; 21) kaks ühesugust tähte; 22) loomake; 24) riik Euroopas; 26) äärkant; 27) Eesti õllevabrik; 28) jõgi Lä-

tis; 30) lähem sugulane; 31) kaks ühesugust tähte; 32) naisnimi; 35) noot; 38) on kaela ümber; 39) kirjutamiseks vaja; 40) rebane on...; 41) metall; 43) noot; 44) trepi osa; 48) keha osa; 49) isiklik asesõna; 50) laulu jagu; 52) mesilase elamu; 54) värv; 55) õhupüsside liik; 57) majake (mullast); 60)

Suusaspordi sisu.

Ltn. O. Lepp, kaitseliidu spordiinstruktor.

Suusatamine on sportala, millist harrastab iga tubli noor. Suusatamine karastab keha ja tervendab vaimu, arendab jõudu, julgust, osavust, tahet ja kõiki teisi omadusi, milliseid vajame oma igapäevases töös ja tegevuses.

Suusaspord paneb kindla põhja nii mitmele teisele sportalale, mille tõttu meie lühikeselt talvelt tuleb võtta, mis võtta on, tõtates esimesel soodsal võimalusel värskesse, karastavasse talisesse loodusesse. Suusatamisel õppige tundma ja hindama talise looduse ilu. Peatuge vaikselt talveunes uinavas metsas, heitke pilk toredas lumeehtes kuuskedele ja teie leiaste, et suusaspordi võlu ei peitu kuivas treeningus numbrilise tagajärje saavutamises, ei ühe mäenõlva kaevamises, mõne „triki“ õppimises, vaid selles uues olukorras, millisesse seab taline loodus suusatajat, sundides hetkeks unustama oma iga-

päevaseid askeldusi ja muresid talise looduse võlude mõjul.

Siis olete tabanud suusatamises selle õige sisu, kui peale suusaretket tunnete end värskena kehaliselt ja vaimliselt, ei väsinuna, tülpinuna liigestest pingutusest.

Eriti peavad seda silmas pidama noored, kel jõudu ja tahet nii palju ja kus tahe tagajärgi saavutada kipub varju jätma suusaspordi sisulise külje.

Algusest, esimesest sammust peale, süvenege suusaspordi sissusse, tabage õige suun ja saavutised tulevad pikapeale iseenesest.

1. Hoolitse oma suusavarustuse eest, et see oleks alati korras ja võimaldaks sinule suusaspordi harrastamist igal soodsal võimalusel.

2. Ühistel suusaretketel ole õigeaegselt valmis, et kaaslased ei tarvitseks sind kaua oodata.

3. Hoolitse selle eest, et retketel

sinul enesel oleksid kaasas kõik vajalikud tarbed ja toit, sest alaline kaaslaste abi tarvitamine võib teha sinu isiku ebasoovitavaks.

4. Hoidu retketel liigestest lobiemisest.

5. Ära talla eelsuusataja suusakandu.

6. Ära naera nõrgemate kaaslaste saamatuse ja viperuse üle, vaid ole neile jõu ja nõuga abiks.

7. Teiste poolt vaevaga ehitatud hüppetrampliini kasuta ainult ehitajate nõusolekul.

8. Hüppe- või allasõidukohal sinu kukkumise tagajärjel tekkinud augud ja koopad tasanda ise.

9. Mäest sõidul ära tülitada kaaslasti hüüdega „tee vabaks“ või „alt ära“, vaid juhi oma suusad sinna, kus nad inimestele otsa ei jookse.

10. Mäest alla sõitnud, ära jää „jalgu“, vaid vabasta tee järel sõitjatele.

11. Pea silmas tervishoiu nõudeid.

12. Peale suusatamist ära koorma kõhtu liigsöömisega.

„Nüüd, Bugvan, võid alati vaadata vaimude riiki“, lausus Hatako kummardudes rauga kohale.

Hüüdega „kvaheri¹⁾, Bugvan!“ sammusid kütid järgimööda oma pealiku viimase puhkepaiga eest läbi. Siis kuhjasid nad ta ümber suured, rasked kivid ja katsid augu ülevalt kinni suure kiviplaadiga, mis tihedalt sulges kivihaua, kaitstes teda hüüanide ja šaakalite eest.

Njira astus siis ette, võttis Hatako käe ja ütles:

„Vennad! Täna kaotasime ühe vapraima oma vendadest, kuid leidsime teise. Ta pole halvem kütidest, selles võisite veenduda täna. Tahate, et ta jääks teie vennaks?“

„Jah, tahame!“ hüüdsid kõik.

Njira võttis siis vöö vahelt terava noa ja andsi selle Hamisile lausudes:

„Võta ta, Hamis, sa oled vanim meie hulgast.“

Hamis noogutas. Ta tõstis maast tühja kõrvitsapudeli, löikas selle noaga pooleks ja pani alumise, kausitaolise osa hauaplaadile. Kütid tulid ja panid käed kokku kausi kohal. Osava liigutusega tõmbas Hamis kerged lõiked iga käe randmesse. Veri, mis kätelt voolas, ühines kaussi langedes. Ükski ei liigutanud end enne kui veri seisma jäi kätel.

Viimaks vallandas Hamis käed ja ütles:

„Kuu ja päikese kiirtes, unes ja ilmsi, elus ja surmas oleme vennad!“

¹⁾ Jumalaga.

alla ja uurisid ning mõõtsid jälgi ja järgisid murtud okstest märgitud rada metsas.

„Karjas on üksteistkümme elevanti“, otustas siis Bugvan. „Kaks vana, suurte kihvadega, üks noorem, kolm emast ja viis poega. Nähtavasti asuvad nad mägedes. Homseks peame katsuma neile järele jõuda ja maha lööma kas või ühe.“

„Õige, isa!“ hüüdsid teised.

Metslased roomasid hääletult piki kitsast rada, mis viis üles mäele. Siin jäid nad tihedate puude varjus ööseks laagrisse.

Järgmisel päeval, kui päike juba kõrgel taevas seisis, püüdsid kütid, kõhuli väljaulatuval rahnul olles, täpsemalt seletada seda, millele osutas nende pealiku kondine käsi. Päikesekiir valgustas äkki valgeid elevandikihvu. Puu paindus maani ja viskus siis järsult üles murtud ladvaga. Veel kord välkusid valged kihvad ja hiigelloomad kadusid padrikusse.

Kütid kargad üles. Nende silmad löid põlema huvitava jahi ootel ja kaotamata silmapilkugi alustasid nad loomade jälgimist. Esimeseks ettevalmistuseks oli kehade ülehõõrumine niiske mullaga.

„Et elevandid ei haistaks inimese lõhna“, seletas Njira Hatakole.

Kütid peitsid oma kehakatted suure puu õõnsusse, jättes omale ainult relvad ja amuletid.

Bugvan viskas õhku linnusule ja kõik jäid põnevalt vaatama, mis suuna see võtab.

„Hea! Tuul on just meile soodus!“

Mindi reas mööda kitsast rada. Kuid varsti

Noorte loomine.

Männi surm.

See oli udusel sügispäeval. Hallid pilved liuglesid aeglaselt tumedal taeval. Loodus oli kurb ja vihane, maru mõl-las väljas, kurvalt seisis üksik määnd, nii tühi ja paljas. Juba elanud ta mit-meid aastasadu, varsti tuhat täis, ei ikka tal kadu. Küll laasinud mitmed tormid ta oksa ja käharat krooni, ei siiski saanud võita ta tugevat trooni. Ning aastatuhande vältel ta palju kuulnud ja näinud, ei ükski asi tal meelest läinud. Ta näind kuidas Eesti rahvas oli veel vaba ja prii, kuidas lõbusaid laule laulis nende keel ja rõõmus oli männigi meel. Kuid muutusid ajad, kadusid vainudelt laulude kajad. Tulid maale mehed, kel süda külm ja karm, ja nende taga astus hävitav surm. Oma alla nad painutasid rahva, kes vabadust ihkas, selle Kalevipoja vahva, kes võõraid isandaid vihkas. Oo, koledusi palju näind määnd oma eluteel, kuid rõõmsadki silmapilgud meelele tal seisavad veel. Ta nägi, kuis piinatud rahvas tõusis ja mässas, endale vabadust püüdis ja Taarale hüüdis palve sõnu.

Kord pimedal jüriööl, kui kõik maa puukas, siis männi alla mees imelik

ruttas. See oli Tasuja. Ta männi all põleva tõrviku kõrgele tõstis, ja kirglikel, lootval häälel hüüdis: „Meil raske tuleproov ees on veel, kui õnnestub see, siis varsti meil vabadus eel.“ Siis tulukesid kaugemal põlema löid, teegid end ahnesti puudesse söid. Peagi ümbruses lainetas tulemeri, kuuldus hädakisa, voolas punane veri. Rüütliite lossid tulemeres ujusid, paljud neist igaveseks unele suikusid. Ent lootused seekord petsid raavast ja määndi, ei tulnud tundi, mida ootasid kõik, jäi endiseks orjus ja töö. Endiselt kestis pime orja-öö. Aga siiski kord eestlased vabaduse said, võideldes kaotasid mehi paremaid.

Ühe verise lahingu ajal taganes eestlaste vägi, jäi maha see kuningas ja mägi, kus asus määnd, jäi maha ka surev vend. Määnd talle sosistas muinasjuttu, püüdis vaigistada haavatu nuttu. Ei aidanud see — mees suri, saatustalle oli kuri.

Nii üksikul mäekünkal unistas hiiglane-määnd, oksad laiali, otsekui ilmatu händ. Peaaegu täitsa oma eluga rahul ka, mis võibki paremat soovida. Üks soov siiski salaja on ta hinges, kas ei kuuldu see tuules vinges? Ta tahaks, et kordki saaks teha hääd, et täituks ta soov, olla kellegile tulutoov. Ja äkki

määnd nägi, säält, kus algab mägi, oma poole tulevat mehi. Ja enne, kui ta midagi taipas või aru sai, langes kirves, määnd oigas: ai! Veel viimane ohe tuli sureva hiiglase rinnast, siis langes ta... Tuli mees linnast ja ostis männi, ehitas talt vaesele naisele onni. Nii läks täide männi soov, olla kellegile tulutoov. Ehk küll selleks ohverdas end, mis siis, eks teinud seda samuti isamaa eest surev vend. Ja säält, kus enne kasvas tormidest võitmatu määnd, seisab vaid tühi ja kuivanud känd.

Õ. Rosberg,
Käsmu algk. V kl. õpilane.

Sügishommik.

Vaikne, ilus on sügishommik. Puud ja põõsad on udus. Imelikkude tontidena lendlevad varesed. Udu hajub. Tuul sikutab põõsaid, olgugi et alles saabumas valgenev päev. Udu paistab veel kaugelgi pimvalge massina. Samuti, kui äkki tuul on tekkinud, on ta ka kadunud. Tee porine, taevas sünk, kurjakuulutav. Vaikus metsas ajab orava mõtlema, ja varsti on vilgas loom siin ja seal, otsides toidupoolist. Kuid ka linnud ei maga, vaid otsivad samuti toitu. Teed mööda sammub rändaja, silmitseb taevast ja teed, ning astub edasi.

kadus tallatud rada ja edasi tuli minna huupi. Sageli peatuti ja kuulatati ärevalt padrikust kostvat okste raginat. Äkki löi taevas küttide peakohal valgemaks, mets hõrenes ja jäi madalamaks. Osutus, et kütid olid sattunud elevantide tallatud teele — ümberringi olid maas juurtega väljakistud puud.

„Nad on lähedal, siinsamas legendikul“, sosistas pealik. „Tuul ei muuda suuna, see on hea. Siin on aga vähe rohtu ja puid. Olge ettevaatlikud!“

Ta keha libises hääletult edasi. Äkki jäi ta naelutatult seisma ja tegi teistele hoiatusmärgi.

„Š—š—“, sosistas üks küttidest.

„Tembo!“¹⁾ hüüdis rauk tasa.

Ta seisis nii lähedal, et oleks võinud näpuga puutada hirmsa looma jalga. Samal hetkel kostis otsekui pasunahääli. Kahe kõrge akaatsia ladvad liikusid ja nende vahelt ilmus nähtavale hiigelpäa kahe tohtu kõrvaga, mis liikusid nagu linnutiivad; vihaselt välkuvad väikesed silmad vaatasid küttidele. Kisades jooksid need laiali ja haarasid püssid; oli aga juha hilja: suur lont laskus alla ja haarates Bugvani tõstis ta selle õhku. Siis kergitas elevant veel kord lonti ja viskas pealiku kõrgemale.

Käed laiali, langes surnud zulu keha maapinnale peagu otsa Hatakole, kes painduvalt ja osavalt nagu panter hüppas üles ja osutus kahe halli samba — elevanti jalgade vahel.

Hatako keerutas osavalt nuga ja löikas üheainukese tõmbega läbi soone ühel jalal. Usku-

matu kiirusega pöördus elevant ümber, ei saanud aga teha sammugi. Haavatud jalg vajus kokku ja loom kukkus põlvele. Vaenlast otsides vehkis ta oma hirmsa londiga, samal silmapilgul läbistas terav valu ka teise jala soone ja oiatudes langes elevant maha. Kukkuva looma raske keha alt hüppas välja metsmees.

Kostis Hatako võidukisa, suurte jalgade müdin, okste praksumine ja püsside ragin. Üle legendiku kihutas noor elevant, seirates kaht põgenevat kütti. Tema järel välkus must vari. See oli Hatako. Osava haarega löikas ta imetlusväärt täpselt tabades läbi vihast pöörase looma tagumise jala soone.

Elevanti keha vajus maha.

Väsinud ja higised kütid tulid kokku legendikule. Nad olid verised ja ära kriimustatud, siiski polnud ükski neist saanud tõsisemalt viga. Esimese tööna vabastasid nad oma pealiku keha okaspöösast, kuhu see olin langenud, ja paigutasid ta pehmele samblale.

Kattes ta kuivade okste ja rohuga, algasid nad tööd. Kuu oli juba tõusnud kõrgele taevasse, kui nad viimaks jõudsid lõpule kihvade saagimisega tapetud loomade küljest. Siis löikas Njira ära londi noorelt elevantilt ja valmis-tas sellest õhtusöögi seltsilistele.

Kesköööl löi hele tuli lõõmama künka harjal. Kütid matsid oma langenud pealiku. Nad aetasid laiba istukile rahnunurgale ja oma sugu-haru kommete kohaselt seadsid ta põlvedele mõõga. Rauga hall habe ulatus põlvedeni ja ta silmad vaatasid kaugusse, otse Kilimandžaro lumisele ladvale.

¹⁾ Tembo. — elevant.

Astun hommikusele rännakule — kooli. Teel on mõned kõrred, üle nende viib mu tee, see on ju karjatänav, vististi on praegu heinu veetud, sest silma puutub suur heinakahlakas, mis on maas. Tee on porine, jalad sõtkuvad kui savi, nii sammun kooli poole.

„Kraaks, kraaks!“ kõlab õhust. Need on lendlevad tiivulised. Ärkan nagu unest. Maa on must nagu pigi, see on küntud, pikad mustad vaod moodusta-

vad terve ühiku. Mööda kiviaeda jookseb kass. Punased pihlakamarjad paisuvad kõrgelt puult silma, kõikjal punane-kollane-roheline-must.

Seal valgeneb, päike pistab oma nina pilvede vahelt välja, hele valgus peletab hetkeks sügismeeleolu. Päike, see muudab oma valgusega meeoleolu. Nagu kevadelgi, süda läheb kergeks, nagu oleks tiivad seljas, tahaks hupata, rõõmsalt üles karata ja joostes oma suurt

rõõmu avaldada. Porine tee nagu muutub kergeks, liivaseks jalge all. Kogu meeoleolu on muutunud. Kevadine meeoleolu, nagu ärkaks loodus. Seal kaob päike uuesti pilve taha, jälle paljastab sünk sügis oma pale. Varsti olen järgjega koolimaja juures. Seal kaob nukker meeoleolu, kisa, käraga unte sulades, pead tahtmata rõõms olema.

„Lendav Nool“.

Hageri algkooli õpilane.

Jõulud läksid...

Küll läksid nad ruttu, need mõningad päevad, mis jõulude puhul meil vabaks sai antud!

Just nagu ei taipaks, kus kohta nad jäivad. Ja mõnikord mõtlen, kas ongi neid olnud?

Kuid siiski: nad olid, nad tulid ja olid, ent läksid nii ruttu, et aru ei saand, kust kohast nad tulid ja kuhu nad läksid. Nüüd järele neist veel vaid mälestus jäänd.

Kui neljapäeval ma koolist sain lahti, siis koduteel hõisates laulis mu keel. Kuid enne meil jagati tunnistus-lehti; Neid saades meil kurvaks või rõõmsaks läks meel.

Kuid kodus tööd oli, küll jooksta siis sai kord siia, kord sinna, kord viima, kord tooma, kord andma, kord võtma, siis kandma ja tõtma, et pää märg.

Kuid laupäeva hommikul tuli mu tõsine järg:

ma olin siis meister ja tegin mõistatusi.

Kui sa ei usu — mine meile ja küsi!

„Nahk kott, puust lukk, odraivad sees?“

Mina aga olin see kange mees, kes tegi need lukud.

Kord sõrmege lõikasin, ise aga hõikasin:

„Nüüd saame verivorsti!“ Ja nutma ei hakandki.

Aga õhtul ma olin kutsar kui kiriku sõitsime.

Kõrvil olid kuljused kaelas ja teised kõik võitsime.

Ning kirikukellad nii auväärsest kõlasid, nad kõiki pühakotta kutsusid.

Küünlad lühtrites ja kuuskedel põlesid, rõõmuvalgust me hingesse valasid.

Ja orel hõiskas ning rahvas laulis.

Ma nägin, kuis palve neil südamest tuli ja ülesse tõusis.

Ja tundsin, kuis äkki siis minugi süda läks soojaks,

nii soojaks ja hellaks, et pisargi palgele paisus.

Ent rõõmust see tuli.

Aga vahapääl kodus jõulumees oli käinud.

Mu salajad soovid kõik ära oli näinud,

toonid kinke, et soovida enam ma miskit ei võinud,

nii mõnusa hästi see jõulumees kõik oli teinud.

Ja siis andsin isale-emale tunnistuse kätte —

— see oli mu esimene — ja ise lugesin ette:

neli, neli, neli, neli, — niipalju kui neid numbreid sääl oli

ikka neli. Ning ema tõstis silmle põlle

ja isa ütles: „Poeg, tule nüüd kord veel mu sülle!“

Esimesel pühäl — siis koolimajas olime koos,

sääl jõulupuu oli. Jutt oli meil hoos,

sest kõik kiitsid seda, mis jõulud neil toonud,

kõik saand olid rohkem, kui olid nad ootnud.

Ja jõuluvana siis kooli ka tuli.

Küll aga pikk ja valge see nabe tal oli!

pea põlvini kõlkus! Meil aga ainult üks meeles siis mõlkus:

mis on tal sääl kotis? Küll oli see suur,

just nagu mõne saunamähe kuur!

Aga vitsadki jõuluvanal vöövahel olid

ning mõnele mehele tumedad mõtted neist tulid.

Ja kotis olid kotid, ning nimesid neil pääl,

neid kuulutas jõuluvana kumisev hää!

kuni otsaski olid.

Vana-aasta õhtul õnne valasime.

Milliseid vorme seatinast küll ette me manasime!

Küll mööbleid, küll losse, küll loomi ja tasse.

Ja mina sain laeva, nii uhke ja suure.

Ma viisin kohe selle vanaema juure.

See ütles: „Su elulaev see. Küll on ta tore!

Kuid tüür on tal viltu — hää tunnus see pole.

Kui oleks tüür otse, siis tee oleks sirge,

sa karide-kaljude eest oleks julge!“

Siis käänasin tüüri, et oli ta otse.

Ja nii ma nüüd sõidangi otse ja ikka ainult otse.

Jah, läksid need pühad!

Nii läksid need pühad.

Ja nüüd jälle koolis me töö muudkui mühab.

A. Seppel.

Meie vastame küsijatele.

Küsimus: Millest ja kuidas on saadud raadium?

Vastus: Raadiumi, seda haruldast algainet (puhtal kujul valget läikivat metalli), leidub küll mitmesugustes kivimites, muuseas ka graniidis (raudkivis), kuid nii vähesel määral, et raadiumi saamine sealt osutub võimatuks. Ainult Böömimaal (väikesel hulgal ka mujal) leiduv pigimust mineraal uraniit sisaldab raadiumi nii palju, et 10 tonnist (10.000 kg) võib saada 1 grammi metallist raadiumi. See töö on raske ja keerukas. Uraniit purustatakse, jahvatatakse peeneks. Keemiliste ainete abil eraldatakse sellest raadium vees lahustuva klooriühendina, raadiumisoolana. Kui lahuses on küllal-

daselt raadiumiühendit, lastakse elavhõbeelektroodide kaudu lahusest läbi elektrivool (see toiming on elektrolüüs). Elektrivoolu toimel koguneb puhas raadium negatiivsele elektrodile, kuid lahustub elavhõbedas, nagu mitmed teisedki metallid. Pärast elektrolüüsi kuumutatakse elavhõbedat (õigemini — elavhõbeda ja raadiumi sulamit); elavhõbe aurub ja järele jääb puhas raadium.

Raadiumi avastas 1898. aastal prantsuse teadusemees Pierre Curie (päär kürii) koos oma abikaasaga Marie Curie'ga. Puhas raadium saadi esmakordselt alles 1910. a. Kuni 1926. a. oli valmistatud kogu maailmas 300 grammi raadiumi. Kõige selle tõttu võib ka

mõista, et raadiumi hind on määratu kõrge: umbes 3 milj. senti 0,1 gr (niipalju raadiumi muretseti möödunud sügisel Tallinna erahaiglale ravimise otstarbeks). Raadium on radioaktiivne aine, s. t. ta saadab endast välja isesugust kiirgust ja seejuures ise pikkamisi laguneb (vt. „Õpilasteht“ nr. 2).

Küsimus: Kuidas hoolitseda suuskade eest?

Vastus: Suuski tuleb teatud ajavahemikkude järgi alati tõrvata. Nimelt kui suusad hakkavad alt valgenema, s. o. kui vana tõrv on välja kulunud, siis tuleb vana tõrva jäänused välja soojendada. Seda tehakse harilikult soojenduslambiga, kuid võib ka väga hästi kuumendada tulise pliidi peal. Kui vana tõrv on väljas, tuleb uus põhitõrv sisse kuumendada. Seda tuleb teha ettevaatlikult, nii et tõrv

kõik sisse imbuks ja et suusa põhi ei jääks krobelseks paksu tõrva tagajärjel. See oleks vast kõik tõrvamise kohta. Suuskade määrimise kohta võib nii palju märkida, et ka siin tuleb olla ettevaatlik suusavõidega, et mitte liiga pak-sult seda ei satuks suusale. Võie tuleb käega hästi sisse hõõruda ja ikka eest tahapoole, et märke ro-nimisel suusad ei libiseks tagasi. Suuski tuleb määrada alati paar tundi enne sõitma minemist.

Huvitav uudis margi-sportlastele.

Vabariigi valitsuse otsusel on lubatud müügile arvates 31. okt. 1933. a. kuni 30. sept. 1934. a. postmargid lisamaksuga tuberkuloosi vastu võitlemise heaks à 3 senti postmargilt neljas väärtuses:

5+3 senti punane, roheline võrgu ületrükiga, kujutab tiisikushai-get abistavat halastajaõde.

10+3 senti sinikas-punane, violett võrgu ületrükiga, kujutab Taagepera sanatooriumi.

12+3 senti punane-oraanz, rohe-lise ületrükiga, kujutab kombinat-siooni valgelillest ja Lotaringia ris-tist.

20+3 senti tumesinine-punane, oraanz võrgu ületrükiga, kujutab Taagepera sanatooriumi.

Postmargid on müügil kõigis margimüügi kohtades riigis.

Noored margisportlased! Kui te kirju margistate ja teil võimalus on mõni sent rohkem kulutada, siis mõtelge nendele markidele. Esiteks omandab teie saadeti margiharrastajale erilise väärtuse, teiseks teete heateo, aidates koon-dada penne sinna, kus nad suure-mal hulgal kogunedes päästavad inimeste elu!

Sport.

TARTU-TALLINN KÄSIPALLIS.

Tartu endiselt võidukas.

Enne jõulu peeti traditsiooniline lin-nadevõistlus Tartu ja Tallinna õpilaste vahel. Seda kohtamist oodati erilise hu-viga, kuna Tartu tänavu Eesti käsipal-limeister, kus ka palju õpilasi kaasa mängis. Seekord ennustati ka suurt hävingut Tallinnale, mis ka osalt järg-nes.

Meeste võrkpallis paistis tarlaste üle-kaal eriti silma. Tallinlased olid oma vastastest klassi nõrgemad. Tallinna parim suruja poleks pääsenud isegi Tar-tu meeskonda. Esimene sett läks Tar-tule 15:2 (!). Teises setis on Tartu jäl-legi ees 9:0, kuid vahekohtunik lõpetab mängu Tallinna meeskonna treeneri ebasportliku ülesastumise tõttu.

Meeste korvpallis üllatas Tallinn isegi

ennast. Siin loodeti kõige kindlamat „sauna“, kuid üllatuslikult kujunes see ümberpöörduks. Tallinn valitses mängu terves ulatuses ja võitis üllatuslikult 23:14. Poolaeg 17:8. Tallinna mees-kond esines hästitreenituna ja taipliku meeskonnana. Ei aidanud Tartu „suu-rused“ Marks, Amon j. t.

Tallinna soodustas ka väike mängu-plats, kus mängijad hästi harjunud. Tartule oli see aga võõras, kuna neil omas linnas on suuremööduline võimla.

Tallinn lootis kindlat võitu naiste võrkpallis, kuid ka siin tuli üllatus. Naiste võrkpallis on tallinlased alati võidukad olnud, kuid seekord oli esma-kordseks juhuks Tartu võit. Tallinna mängijad ise ütlesid päev enne võist-

lust, et nad ei kujutanud enestele ette, kuidas nad tartlasile kaotaksid. Ome-tigi võitis Tartu ja päris ilusalt. Suure töö tegi Tartu naiskonna eest Hünerson, kes oli silmapaistvam omas naiskonnas. Tallinnal ei sobinud hästi mäng ja mõ-ned tegid raskeid vigu. Tartu võitis 10:15, 15:7, 15:9.

Järgmine linnavõistlus tuleb kevadel, siis tahavad nii tallinlased kui tartlased üksteisele seekordseid kaotusi kätte ta-suda. Jõuluvaheajal tuleb Tallinnale külla veel Pärnu keskkoolide koondis.

Tegev- ja vastutav toimetaja
Helmi Jansen.

Väljaandja k.-ü. „Töökool“, Tallinn.

Parimaks kingiks

on Eesti Kirjanduse Seltsi
perioodilised väljaanded.

1934. a. tellimised erakordsete preemiatega.

Elav Teadus Populaarteaduslik seeria, III aastakäik. Käsitab tänapäeva tähtsamaid küsimusi igale huvitaval ja arusaadaval kujul. Autoriteks peamiselt eesti omad teadlased. Aastas 12 üle sajaleheküljelist raamatut, rohkete piltidega. Hind üksikmüügil à 1 kr., ettetellides 9 krooni aastakäik.

Suurmeeste elulood Biograafiline seeria, II aasta-käik. Tutvustab inimesoo väärtuslikumate ja jõulisemate esindajate elu võitlusi ja suursaavutusi elaval ja kõiki kaasahaaraval kujul. Aastas 6 umbes 150-lehekülje-list raamatut, piltidega. Hind üksikmüügil à 1 kr. 50 s., ette tellides 7 krooni 50 senti aastakäik.

Eesti Kirjandus Kirjanduslik kvukiri, XXVIII aastakäik. Artiklid kirjanduse, keele, ajaloo, rahva-luule jne. aladelt, uute raamatute arvustised, kaasandena täielik il-muvate „Eesti raamatute üldnimestik“. Aastas 12 numbrit à 50—60 lhk. piltidega. Üksiknumber 50 s., aastakäik 5 krooni.

Preemiaid saavad tellijad kuni 5. detsembrini — kahekordses tellimissummas ja kuni 24. detsembrini — ühekord-ses tellimissummas.

Kõigi kolme väljaande korruga tellijaile
väärtuslik eripreemia!

Preemiateks antavate raamatute nimestik on avaldatud „Posti-mehes“, „Päevalehes“ ja „Vaba Sõnas“ 12. no-vebril, „Õpetajate ja „Päevalehes“ 20. novembril. Nimestikke saab ka Eesti Kirjanduse Seltsilt.

Preemiateks valitud raamatute nimestik tuleb saata Eesti Kir-janduse Seltsile ja tellitavate aastakäikude hind ühes 75 sendiga iga aastakäigu preemiaraamatute väljaandmise ja saatukuludeks sisse maksta Eesti Kirjanduse Seltsi posti jooksvale arvele nr. 20-36.

Eesti Kirjanduse Selts Tartus

Suururg 12, telefon 6-01.